

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Педагогічний факультет
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Н.В.Михальченко

«28» серпня 2024 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ МУЗИКИ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Бедакова Софія Вікторівна, доцент кафедри музичного мистецтва, кандидат мистецтвознавства, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри музичного мистецтва
Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри музичного мистецтва (О.І.Стріхар)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1
Голова навчально-методичної комісії (Л.М.Хрящевська)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від «__» серпня 2024 року № 11
Голова навчально-методичної ради університету (Н.В.Михальченко)

Анотація дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Історія музики” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 014 Середня освіта, шифр спеціальності 014.13 Середня освіта (музичне мистецтво).

Предметом навчальної дисципліни є вивчення найкращих зразків музичної культури людства різних культурно-історичних епох. Мета курсу “Історія музики” полягає у всебічному висвітленні шляхів розвитку зарубіжної музичної культури XVI – XIX століть. Музичне мистецтво як динамічна структура із взаємодіючими формами художньої творчості розглядається в контексті поліпредметності її складових, зокрема таких категоріальних понять як художній образ, художня картина світу, музична творчість, музичний напрям, музичний стиль тощо.

Міждисциплінарні зв'язки забезпечують теоретичну та практичну єдність в осмисленні інформації, отриманої в процесі вивчення циклу професійних дисциплін – історії і теорії виконавської майстерності, музично-теоретичних дисциплін, історії та теорії мистецтва, методології педагогіки мистецтва, а також дисциплін - виконавська інтерпретація, виконавська майстерність.

Ключові слова: художній образ, художня картина світу, музична творчість, музичний напрям, музичний стиль.

Abstract of the discipline.

The program of study of the normative discipline "History of music (foreign)" is made according to the educational-professional program of preparation of bachelors in the direction 014 Secondary education, a code of a specialty 014.13 Secondary education (musical art).

The subject of the discipline is the study of the best examples of musical culture of mankind of different cultural and historical epochs. The purpose of the course "History of music (foreign)" is to comprehensively cover the ways of development of foreign musical culture of the XVI - XIX centuries. Musical art as a dynamic structure with interacting forms of artistic creativity is considered in the context of the multi-subjectivity of its components, in particular such categorical concepts as artistic image, artistic picture of the world, musical creativity, musical direction, musical style and so on.

Interdisciplinary links provide theoretical and practical unity in understanding the information obtained in the process of studying the cycle of professional disciplines - history and theory of performing arts, music theory, history and theory of art, methodology of art pedagogy, as well as disciplines, performing skills.

Keywords: artistic image, artistic picture of the world, musical creativity, musical direction, musical style.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Історія музики” складена Бедаковою С.В. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 014 Середня освіта, шифр спеціальності 014.13 Середня освіта (музичне мистецтво).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є Історія музики зі стародавніх часів до сьогодення. Музичне мистецтво як динамічна структура із взаємодіючими формами художньої творчості розглядається в контексті поліпредметності її складових, зокрема таких категоріальних понять як *художній образ, художня картина світу, музична творчість, музичний напрям, музичний стиль* тощо.

Міждисциплінарні зв'язки забезпечують теоретичну та практичну єдність в осмисленні інформації, отриманої в процесі вивчення циклу професійних дисциплін – історії і теорії виконавської майстерності, музично-теоретичних дисциплін, історії та теорії мистецтва, методології педагогіки мистецтва, а також дисциплін - виконавська інтерпретація, виконавська майстерність.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. **Мета курсу** “Історія музики ” полягає у всебічному висвітленні шляхів розвитку зарубіжної музичної культури XVI – XIX століть.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- формувати у студентів усвідомлення внеску зарубіжного музичного мистецтва XVII – XIX століть у світову скарбницю;
- сприяти накопиченню у студентів знань про еволюцію музичного мислення на прикладі культури зарубіжних країн періоду, який розглядається;
- сприяти засвоєнню студентами найбільш типових рис музики різних епох, стилів, художніх напрямків та національних шкіл;
- готувати студентів до музично-педагогічної діяльності на базі ґрунтовного засвоєння музичної спадщини зарубіжних країн періоду XVII – XIX століть.
- виховувати художньо-естетичний смак та формувати систему духовних цінностей майбутнього вчителя музики на світових музичних шедеврах;

Програмні результати навчання:

ПР 1. Знає музичну термінологію, розуміє основні концепції та системи музично-педагогічних наук.

ПР 2. Знає сучасні теоретичні основи музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, методики музичного навчання та виховання.

ПР 9. Демонструє уміння вирішувати музично-педагогічні проблеми, оригінальність і гнучкість творчого мислення у процесі конструювання, інтерпретації та реалізації музично-педагогічних ситуацій

ПР 12. Має навички знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел (передусім – за допомогою цифрових технологій)

ПР 14. Здатний застосовувати сучасні педагогічні технології, в тому числі і інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах, закладах мистецької позашкільної освіти.

ПР 16. Демонструє толерантне ставлення до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей.

ПР 19. Розуміє значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, цінує полікультурність світу і здатний керуватися у своїй діяльності сучасними принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва.

ПР 20. Здатний вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

II. Фахові:

- Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету музичне мистецтво, структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності;
- Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження для підвищення ефективності мистецько-педагогічної діяльності;
- Бути готовим здійснювати аналіз конкретних музичних творів з точки зору їх жанрово-стильових ознак, музичної форми, мовновиражальних засобів, технічних труднощів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Розвиток жанру опери з кінця XVI – XVIII століття. Мангеймська школа.

Тема 1. Розвиток жанру опери на початку XVII сторіччя.

Тема 2. Інструментальна музика XVIII століття – розвиток та становлення сонатно-симфонічного циклу. Мангеймська школа.

Кредит 2. Життєвий та творчий шлях Х.В.Глюка. Оперна реформа.

Тема 3. Риси новаторства та традиціоналізму в операх Глюка.

Тема 4. Оперна реформа Х.В.Глюка.

Кредит 3. Віденська класична композиторська школа. Життєвий та творчий шлях Й. Гайдна, В.А.Моцарта.

Тема 5. Життєвий та творчий шлях Й. Гайдна.

Тема 6. Творча постать В.А.Моцарта – «сонце в музиці, ім'я тобі - Моцарт».

Кредит 4. Вплив Л.ван Бетховена на музику майбутнього.

Тема 7. Життєвий та творчий шлях Л.ван Бетховена.

Тема 8. Музична мова Л.ван Бетховена – між минулим та майбутнім.

Кредит 5. Романтизм як провідна художня концепція музичного мистецтва XIX ст.

Тема 9. Романтизм як провідна художня концепція музичного мистецтва XIX ст.

Тема 10. Становлення європейських композиторських шкіл XIX століття.

Кредит 6. Творчість Ф.Шопена в контексті музичної культури Польщі XIX століття. Музична культура Праги кінця XIX століття

Тема 11. Музична культура Польщі XIX століття. Національні риси у фортепіанній спадщині Ф.Шопена.

Тема 12. Музична культура Праги кінця XIX століття.

Кредит 7. Музична культура Германії та Австрії XIX століття.

Тема 13. Життєвий та творчий шлях Ф. Шуберта, К. М. Вебера.

Тема 14. Життєвий та творчий шлях Ф. Мендельсона, Р. Шумана.

Кредит 8. Музична культура Франції XIX століття. Життєвий та творчий шлях Г. Берліоза та Ж. Бізе.

Тема 15. Музична культура Франції XIX століття.

Тема 16. Творчість Г. Берліоза. Риси новаторства у творчості Ж. Бізе.

3. Рекомендована література:

Базова

1. Бедакова С.В. Історія зарубіжної музики епохи Романтизму (в умовах дистанційного навчання) Навчаль но-методич ний посібник.- Миколаїв: Вид-во Ірини Гудим, 2021. – 168 с.
2. Бедакова С.В. Історія зарубіжної музики (кінець XVI - XIX століття " Миколаїв: Вид-во РАЛ-поліграфія, 2018. – 308с.
3. Бедакова С.В. “Празька композиторська школа” та її прояв у музичній Культурі України (друга половина XIX–перша третина XX ст.): Миколаїв: 2015.
4. Бедакова С.В., Свірідовська Л.М., Ревенко Н. В.“Історія розвитку музичної культури країн Європи (стародавні часи – перша половина XX століття)” Миколаїв: Вид-во НУК, 2014. – 591с.
5. Бедакова С.В.Технологія пізнання музичного твору у процесі музичного виконавства / «Праксеологічна спрямованість професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва». Миколаїв: Іліон, 2016. – 300с. – С. 197 – 213.
6. Бедакова С.В.Педагогічні принципи викладачів Празької консерваторії / Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського "Педагогічні науки": зб. наук. Праць. – Вип. 1.44 (102) : Педагогічна освіта : історія, технології, педагогічна майстерність, професіоналізм. – Миколаїв: МНУ. – 2014. – С.20-24
7. Вязкова Е. Искусство фуги И.С. Баха : Исследование / Е. Вязкова ; РАМ им. Гнесиных. – Москва : ФГУП «Производственно-издательский комбинат ВИНТИ», 2016. – 482 с.
8. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст. /І.Іванова, А.Мізітова, Н.Некрасова. Навч. посіб. – К.: Держ. метод. центр навч. закл. культ. і мистецтв України, 2013. – 306 с.
9. Микуланинець Л. Історія зарубіжної музики Київ. – 2016. – с. 223
10. Професійна музична культура Закарпаття : етапи становлення : [збірка статей, есе про музичну культуру Закарпаття]. – Вип. 1. – Ужгород : Карпати, 2016. – 420 с.
11. Каплієнко - Ілюк Ю.В. Історія світової музики : навчальний посібник / Ю.В. Каплієнко – Ілюк. – Чернівці : Місто, 2015. – 240 с.

Допоміжна

1. Українська музична енциклопедія /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнологіїім. М. Т. Рильського НАН України. – Том 5. – Київ. 2018. – с. 529
2. Конорева Е. К. Дебюсси. «Море» (три симфонических эскиза). Проблемы интерпретации / Е. Конорева // Музыкальная жизнь. – № 3. – 2015. – С. 32-33
3. Мильштейн Я. Ф. Лист: популярный очерк. – М., 2015.
4. Хохловкина А. Берлиоз. – М., 2015.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: (Іспит)

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Діагностика успішності засвоєння студентами матеріалу з навчального курсу є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема написання творчої роботи, рефератів), презентації результатів досліджень, тестові завдання, вікторини, контрольні роботи.